

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

20. mars 2015

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um landmælingar og grunnkortagerð, nr. 103/2006, með síðari breytingum (landupplýsingagrunnur og gjaldfrelsi landupplýsinga), 560. mál.

Samtök atvinnulífsins og Samtök iðnaðarins telja að frumvarp þetta þurfi mun nánari skoðunar áður en það geti fengið samþykki sem lög.

Með frumvarpinu er ætlunin að ríkið kaupi landupplýsingar af fyrirtækjum sem þeirra afla og afhendi síðan hverjum vill gögnin án endurgjalds. Þannig er afnumin afmörkun um að Landmælingar annist landupplýsingar í mælikvarðanum 1:50.000, sem nú er að finna í lögum nr. 103/2006. Mat umhverfis- og auðlindaráðuneytisins er að þetta kunni að leiða „*einvers óhagræðis*“ fyrir þau fyrirtæki sem nú bjóða þessa þjónustu.

Enginn vafi er á því að frumvarpið mun hafa áhrif á þá sem nú afla landupplýsinga og selja ríki, sveitarfélögum, fyrirtækjum og einstaklingum afnot af þeim með eðlilegum takmörkunum eftir því sem þörf krefur hverju sinni. Verði frumvarpið að lögum mun kaupandi gagnanna aðeins verða einn og í hvert sinn sem ríkið verður þess áskynja að nýrra gagna hafi verið aflað getur það óskað eftir því að kaupa þau og afhenda þau síðan án endurgjalds.

Allt er þetta svolítið sérstakt.

Eftir því sem aflað er upplýsinga með meiri nákvæmni, er varpað nánara ljósi á land, gróðurfar, vötn og önnur atriði sem náttúrunni tengjast. Eftir því sem nákvæmni eykst verða einnig augljósari og örari þær breytingar sem stöðugt verða á náttúrunni. Jökklar hropa, skriður falla, flóð renna, eldgos verða, gróður skriður fram, uppblástur eykst og ár breyta farvegi sínum. Því er þörf á stöðugu viðhaldi gagna, mælingum, könnunum og öðrum rannsóknum sem landupplýsingum tengjast.

Þessara upplýsinga verður ekki aflað í eitt skipti fyrir öll eins og ætla má af lestri greinargerðar með frumvarpinu. Nauðsynlegt er að stunda upplýsingaöflunina jafnt og þétt, á hverju ári og tryggja að þeir sem á þurfa að halda hafi aðgang að nýlegum og nauðsynlegum gögnum.

Kostnaður sem þessu fylgir er verulegur. En í frumvarpinu er ekkert um það fjallað. Svo virðist sem upplýsingarnar eigi að verða til af sjálfu sér án kostnaðar og engu skipti þótt grundvöllinum sé kippt undan þeim sem virkastir hafi verið við gagnaöflun um langa hríð.

Með frumvarpinu er ætlunin að Landmælingar verði nokkurs konar milliliður um kaup á gögnum án þess að fyrir liggi hvort sameiginleg innkaup fullnægi þörfum allra stofnana ríkisins og annara sem á gögnunum þurfa að halda og án þess að gera grein fyrir kostnaði sem þessu fylgir og hver eigi að greiða hann annar en ríkissjóður.

Í umsögn fjármálaráðuneytisins er þó varpað fram álitaeftum sem nauðsynlegt er að svarað verði að fullu áður en frumvarpið verði að lögum. Bent er á að ekkert komi nú í veg fyrir ríkið og stofnanir þess þjóði út gagnaöflun á þessu sviði. Einnig að þegar gögnin verða gjaldfrjáls þá hverfi allur vilji stofnana og annara til að greiða fyrir öflun þeirra. Sömuleiðis að það kosti fé að framleiða gögn sem ekki er gert ráð fyrir í fjárheimildum. Að lokum bendir fjármálaráðuneytið á að með lögunum hafi á sínum tíma verið ætlunin að draga Landmælingar út af samkeppnismarkaði en að með frumvarpinu sé varpað óvissu á starfsemi einkafyrirtækja á þessum markaði.

Síðastliðið haust kom fram á vef umhverfis- og auðlindaráðuneytisins að verið væri að kanna hugsanlega sameiningu Þjóðskrár og Landmælinga og að greina ætti núverandi starfsumhverfi stofnananna og meta hvernig ytri aðstæður geti haft áhrif á starfsemina á næstu árum, kanna hve vel þær eru búnar undir samþættingu eða sameiningu og lýsa framtíðarsýn og skilgreina markmið með samþættingu eða sameiningu. Samtökin telja mikilvægt að þessari athugun verði lokið áður en frumvarpið verður samþykkt.

Samtökin telja mikilvægt að varpa miklu betra ljósi á kosti og galla frumvarpsins en gert er í greinargerðinni, fjallað verði um afleiðingar þess á landupplýsingaöflun í bráð og lengd. Hver kostnaður ríkisins verði í upphafi en ekki síður hvernig hann muni þróast til lengri tíma. Hvernig möguleikar til viðhalds og öflunar gagna muni breytast. Einnig verði fjallað um afleiðingarnar fyrir þann samkeppnismarkað sem ætlunin er að ráðast inn á og hvernig sá mikilvægi markaður geti þróast við þau skilyrði sem skapast verði frumvarpið samþykkt.

Samtökin leggjast því gegn samþykkt frumvarpsins.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

f.h. Samtaka iðnaðarins